

STATENSTUK 2021-989

Investeringsagenda PLUS 2020-2023: Uitwerking thema 'Cultuur en Erfgoed: Drentse Monumenten'

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 14 april 2021
- Provinciale Staten op 21 april 2021
- fatale beslisdatum: 21 april 2021

Behandeld door team Cultuur, Maatschappij en Vrijtijdseconomie,
telefoonnummer (0592) 36 55 55

Portefeuillehouder: de heer C. Bijl

Inleiding

a. Algemeen

In de Investeringsagenda PLUS 2020-2023 (statenstuk 2020-954 van 11 november 2020) is € 2 miljoen gereserveerd voor het Thema Cultuur en Erfgoed. Dit budget wordt in de begroting opgenomen na uitwerking van het Thema in een afzonderlijk statenstuk. Een onderdeel van het Thema Cultuur en Erfgoed is "Drentse Monumenten". Binnen het bedrag voor Cultuur en Erfgoed is € 500.000,- gereserveerd voor het onderdeel Drentse Monumenten. In dit Statensstuk wordt de uitwerking van het onderdeel Drentse Monumenten weergegeven.

Eigenaren van monumenten en beeldbepalende panden (karakteristiek bezit) kunnen op grond van de 'Subsidieregeling financiering karakteristiek bezit in Drenthe 2021-2024' een laagrentende lening aanvragen in de kosten van behoud en herbesteding van hun monument of beeldbepalend pand.

De leningen komen uit het Drents Monumentenfonds dat in beheer is van het Nationaal Restauratiefonds.

Het Nationaal Restauratiefonds verstrekt sinds 2009 namens ons de laagrentende leningen uit het Drents Monumentenfonds op basis van een door hen uitgevoerde krediettoets. Voorafgaand hieraan hebben wij eerst een beschikking (onder voorwaarden) afgegeven aan de aanvrager die het recht geeft om een laagrentende lening bij het Restauratiefonds aan te vragen.

b. Europese aspecten

Bij het verstrekken van leningen kan sprake zijn van staatssteun. Deze leningen kunnen echter geoorloofd worden verleend doordat de uitvoeringsregeling - voor wat betreft restauratie - in zijn geheel valt onder de kennisgeving van het Monumentenkader aan de Europese Commissie, zaaknummer SA.40475.

De ingediende aanvragen vallen onder deze kennisgeving en voldoen aan de algemene en procedurele bepalingen in de Hoofdstukken I en II en artikel 53 (steun voor cultuur en instandhouding erfgoed) uit Hoofdstuk III, gesteld in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV).

Indien er sprake is van steun bij herbesteding dient te worden beoordeeld of dit staatssteun betreft en zo ja of hier een vrijstelling voor geldt zodat de steun geoorloofd kan worden verleend.

c. Economie/werkgelegenheid

- Impuls aan ruimtelijke kwaliteit;
- Behoud/herbesteding draagt bij aan cultuurtoerisme;
- Biedt werkgelegenheid in de (restauratie)bouw en installatie;
- Depot historisch bouw materiaal als vangnet voor vrijkomende materialen voor hergebruik (circulaire economie);
- Biedt vestigingsmogelijkheden voor wonen, werken en leven;
- Biedt praktijkopleidingsplaatsen voor leerling-vaklieden (bouwbreed);
- Verduurzaming draagt bij aan behoud van karakteristiek bezit en aan de landelijke energiedoelstellingen.

d. Participatie

- Overheden vanuit hun rol in behoud van gebouwd erfgoed;
- Nationaal Restauratiefonds als krediettoetsers en verstrekker van onze laagrentende leningen;
- Kennisinstellingen als: Kenniscentrum Herbestemming Noord, Monumentenwacht Drenthe en Erfgoed Arsenaal Drenthe (Depot historisch bouwmetaal);
- Depot historisch bouwmetaal wordt ingezet voor voorlichting aan eigenaren karakteristiek bezit, scholing aan jeugd en ouderen ten behoeve van vakopleidingen. Uitvoering geschiedt mede door veteranen met PTSS, gelet op provinciale doelstelling inclusie;
- Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) voor leerlingen in de bouw en installatie;
- Erkende leerbedrijven en onderwijsinstellingen in de bouw en installatie;
- Onze erfgoedhoeders als Het Drentse Landschap, BOEi, Maatschappij van Weldadigheid, Drents Monument, Bond Heemschut, Cuypersgenootschap, Molenstichting Drenthe en anderen.

Advies

1. Een bedrag van € 5.000.000,-- te storten in het Drents Monumentenfonds voor het verlenen van laagrentende leningen in behoud/herbestemming van karakteristiek bezit in Drenthe.
2. Een bedrag van € 500.000,-- te storten in de Reserve opvang revolverend financieren, ter afdekking van het risico op oninbaarheid en dit bedrag te dekken uit de Reserve Investeringsagenda als onderdeel van het thema Cultuur en Erfgoed.
3. De Begroting 2021 overeenkomstig te wijzigen.

Doelstelling uit de begroting

2.3.04 Sterke steden en vitale dorpen

3.2.01 Zorgen voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat ook op (sub)regionaal niveau

3.5.01 Betere aansluiting van het onderwijs bij behoeften van het bedrijfsleven

5.1.03 Het vergroten van de kennis over de energietransitie bij onze inwoners en ondernemers

6.1.02 Monumentenzorg

6.3.01 Integrale aanpak van leefbaarheid zowel Drenthe-breed als gebiedsgericht

6.3.06 Zorgen dat iedereen mee kan doen (inclusie)

9.05.02 Monumentenzorg

Argumenten

1.1. Een nieuwe storting in het Drents Monumentenfonds maakt continuering van het succesvolle behoud- en herbestemmingsbeleid mogelijk.

Vanwege het succes van de laagrentende leningen in behoud en herbestemming, is het saldo onvoldoende om toekomstige herbestemmingsopgaven te kunnen honoreren. Dit maakt een aanvullende storting in het fonds noodzakelijk.

1.2. In de Cultuurnota 2021-2024 'Cultuur om te delen' en het Coalitieakkoord 'Drenthe, mooi voor elkaar! 2019-2023' is 'ruimte voor herbestemming'.

Met de aanvullende storting in het Drents Monumentenfonds geeft u ons de mogelijkheid uitvoering te geven aan deze ambitie.

2.1. De Investeringsagenda PLUS 2020-2023 vormt het kader voor de uitvoering van het Investeringsprogramma voor de komende jaren, waaronder het thema 'Cultuur en Erfgoed: Drentse Monumenten'.

In de Investeringsagenda staat aangegeven dat u op onderdelen nader uitgewerkte voorstellen ter besluitvorming krijgt aangeboden. Het voorliggende voorstel heeft betrekking op het thema 'Cultuur en Erfgoed: Drentse Monumenten'. Hiermee geeft u ruimte voor nieuwe investeringen voor behoud van Drentse monumenten.

2.2. Met de storting van € 500.000,-- in de Reserve opvang revolverend financieren wordt het risico op oninbaarheid in voldoende mate afgedekt.

Het risico verbonden aan de laagrentende leningen uit het Drents Monumentenfonds wordt als laag ingeschat: er vindt een krediettoets plaats en de leningen worden tegen hypothecaire zekerheid verstrekt. Het lage risico blijkt ook uit het feit dat er sinds de start in 2009 nog geen enkele afboeking op de leningen heeft plaatsgevonden.

Door dit lage risico achten wij het acceptabel te volstaan met de risicoafdekking van 10% (€ 500.000,--) van het te storten bedrag van € 5 miljoen in het Drents Monumentenfonds.

3.1 Een begrotingswijziging is nodig om de beschikbare middelen aan de Reserve Investeringsagenda te onttrekken.

Een onttrekking aan de reserve valt onder de bevoegdheid van uw Staten.

Tijdsplanning

Na besluitvorming door uw Staten wordt de storting zo spoedig mogelijk gerealiseerd.

Financiën

Het bedrag van € 5 miljoen wordt geleend aan het Drents Monumentenfonds voor het verlenen van laagrentende leningen in behoud/herbestemming van karakteristiek bezit in Drenthe. De € 5 miljoen is geen last voor de provincie. Het geld blijft namelijk van de provincie in het Drents Monumentenfonds revolveren zolang de samenwerking met het Restauratiefonds niet wordt beëindigd.

De samenwerking met het Restauratiefonds is voor onbepaalde tijd aangegaan. Beëindiging vindt plaats door opzegging door één van de partijen per aangetekende brief, met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

Opzegging kan alleen plaatsvinden per 31 december van enig jaar en betekent stopzetting van het Drents Monumentenfonds. Eventueel saldo en nog lopende verplichtingen aan terugkomende rente en aflossing vloeien dan terug in de provinciekas.

De risicoafdekking van € 500.000,-- (10% van € 5 miljoen) is wel een last. Deze last wordt gedekt uit het nog te begroten budget Drentse Monumenten; Behoud/Herbestemming karakteristiek bezit in programma 9. Dat budget wordt gedekt uit de Reserve Investeringsagenda PLUS 2020-2023. Het bedrag wordt vervolgens gestort in de Reserve revolverend financieren.

De uitwerking van het Thema Cultuur en Erfgoed, onderdeel Drentse Monumenten en de storting in de Reserve revolverend financieren worden via onderstaande begrotingswijziging in de provinciale begroting verwerkt.

Begrotingswijziging

Investeringsagenda 2020-2023: Uitwerking thema 'Cultuur en Erfgoed: Drentse Monumenten'									
Programma: 7: Middelen en mensen									
Beleidsopgave	Doelstelling	Rubriek	I/S	Ecosoort	2021	2022	2023	2024	2025
7.9 Inzicht geven in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	7.9.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	Baten	I	Bijdr. van reserves	-500.000	0	0	0	0
7.9 Inzicht geven in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	7.9.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	Lasten	I	Bijdr. aan reserves	500.000	0	0	0	0
7.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting	7.1.02 Goed beheer van provinciale geldmiddelen	Baten	I	Ontv. bijdragen	-500.000	0	0	0	0
Programma: 9: Investeringsagenda									
Beleidsopgave	Doelstelling	Rubriek	I/S	Ecosoort	2021	2022	2023	2024	2025
9.05 Cultuur en erfgoed	9.05.02 Monumentenzorg	Lasten	I	Subsidie	500.000	0	0	0	0
TOTAAL BEGROTINGSWIJZIGING					0	0	0	0	0

Toelichting begrotingswijziging.

In bovenstaande begrotingswijziging stellen wij voor om € 500.000,- te onttrekken aan de Reserve Investeringsagenda PLUS 2020-2023 (7.9.01), waartegenover het budget Drentse Monumenten; Behoud/Herbestemming karakteristiek bezit in programma 9 (9.05.02) Investeringsagenda wordt begroot voor € 500.000,-. Vervolgens wordt de storting in de Reserve revolverend financieren geraamd (7.9.01) voor € 500.000,- en de dekking hiervan via programma 7 (7.1.02) door het budget 9.05.02 Drentse Monumenten; Behoud/Herbestemming karakteristiek bezit.

Monitoring en evaluatie

Monitoring vindt plaats via de reguliere jaarlijkse bestuursrapportages en jaarrekening. Ook vindt sinds kort monitoring plaats van beoogd beleidseffect via de (landelijke) MonumentenMonitor - Drenthe.

Communicatie

Via persbericht.

Bijlagen

Niet van toepassing.

Ter inzage in kamer C0.39

Niet van toepassing.

Assen, 9 maart 2021

Kenmerk: 10/5.15/2021000408

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter

W.F. Brenkman MSc, secretaris

mb/coll.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 9 maart 2021, kenmerk 10/5.15/2021000408;

gelet op uw besluit van 11 november 2020 waarbij u de Investeringsagenda PLUS 2020-2023 hebt vastgesteld;

BESLUITEN:

1. een bedrag van € 5.000.000,-- te storten in het Drents Monumentenfonds voor het verlenen van laagrentende leningen in behoud/herbestemming van karakteristiek bezit in Drenthe;
2. een bedrag van € 500.000,-- te storten in de Reserve opvang revolverend financieren, ter afdekking van het risico op oninbaarheid en dit bedrag te dekken uit de Reserve Investeringsagenda als onderdeel van het thema Cultuur en Erfgoed.
3. de Begroting 2021 overeenkomstig te wijzigen.

Assen, 21 april 2021

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier

mb/coll.